

aprill!

Latvijas Universitātes Aizīde

Trēdiena, pēc tam pūs ceturtiena 1922. gada 31. marts.
un tam pa pēdām piecasdes I. aprīlis. Maksa 2 Ls (ar gosiņu).
Nr. vienprietnāksais (neprietniem civ. gab. - Nr. 11)

Ir esat
neziņā, kas
izraisījis
smaidu,
izbrīnu, varbūt
pat necerētu
prieku šai
elegantajai
dāmai?
Protams,
"Universitātes
Aizīde"! Bet kas
ir viņa pati —
studente,
aspirante,
mācībepēks...?
Noslēpums
atklāsies, lasot
aizīdi.
Bet kā uz
notikumiem
mums spkārt
reagē daba —
par to lē.
Ispūrsē.

aprill!

aprill!

aprill!

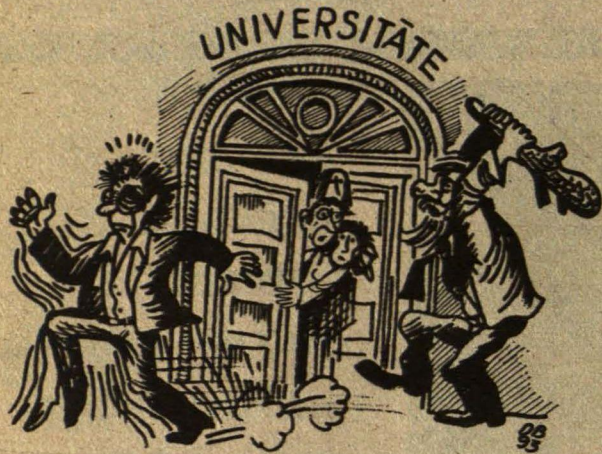
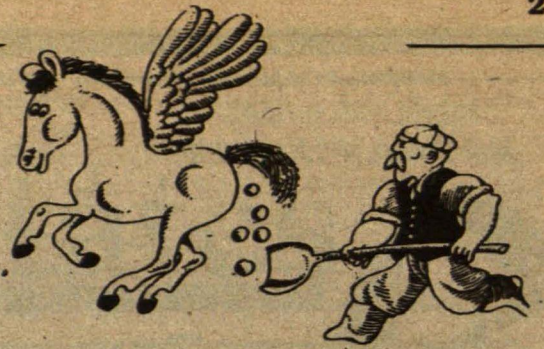
aprill!

aprill!

Daži pasniedzēju aforismi jeb aforismi, kas izskan no mutes

Lūk, te ir ateja no humānisma principa.
Viņi bija īpaši skaisti izģērbti.
Nu, viņu mēs laikam šodien nenobeigsim (par lekciju).
Es domāju, ka viņš vēl ir pie dzīvības (par kādu zinātnieku).
Es tos visus radikālus ar s... koku izdzītu.

DAINA BREIKŠA
zīmējums

april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!
april!

apriiii!

Varbūt es jau būšu nosprādzis, bet jums būs jātiek laukā (no Universitātes).
Vis(s) tas ir, vis(s) tas nāk pie mums. Galu galā vis(s) tas aiziet savu ceļu.
Viņi agrāk, senajos laikos lasīja un ēda ogas, sēnes, arī tagad tā dara.
Tās smukākās meitenes bija no poļu, poļu-latviešu ģimenēm, bet diemžēl
visiem jau viņas nepietika.

Man sen būtu laiks kopties uz paradīzi.
Labi ir tikai tad, kad ir divi — šī vīrišķā un sievišķā puse.
Dzimundarbu dalīšana.

Memuārus raksta mūža beigās vai tad, kad parādās pirmā
marasma pazīme.

Uz vecumu (būsīm atklāti) visi sāk nojūgties.
Publiskie akti!

Z. Freids nodarbojās ar seksu.

Jādzer tik ilgi, kamēr atskāršana nezūd.

Vai jūs nevarētu skaļāk runāt, jūs sākat pamazām izdzist.

Zemnieki baznīcā nevis dziedāja, bet blāva un mauroja kā

lopi.
Tie mācītāji, kuri vēl bija pie dzīvības...
Jāskatās caur šnabja pudeles prizmu.
Nākošā lekcijā mums tā Vidzeme vēl būs jāpiebeidz.
Kazarmu komunisms, kur zem vienas segas visi guļ.
Mūsu valsts sekoja, lai mēs nekopotos un neveidotu
biedrības.

Neņemiet, lūdzu, ļaunā, ka man nav uzskates līdzekļu,
tāpēc par uzskates līdzekli es izmantošu pats sevi.

Ja saprašanas nav, tad domāsim, kā pie tās nonākt.

Pierakstījusi IVETA

NOLIKUMS PAR LATVIJAS AUGSTSKOLU STUDENTU KREDITĒŠANU

apstiprināts ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993. gada 3. marta lēmumu Nr. 109.

1. Tiesības saņemt kredītu ir Latvijas augstskolu dienas nodaļu pēdējo un priekšpēdējo kursu (ieskaitot bakalaura un maģistra programmas) studentiem bāreņiem, studentiem, kuriem miris viens no vecākiem, studentiem, kuri nāk no daudz bērnu ģimenēm, studentiem, kuru ģimenēs ir bērni un studentiem, kuriem abi vecāki ir pensionāri, ja minētie studenti ir Latvijas iedzīvotāji.

2. Kredīta apjoms mēnesī atbilst 1,5 minimālajām valsts stipendijām, to var saņemt papildus neatmaksājama valsts stipendijai. Attiecīgā kredīta summa izmaksājama vienlaicīgi ar valsts stipendiju 10 mēnešus gadā (no septembra līdz jūnijam).

3. Kredīts ir bezprocentu, tas atmaksājams 5 gadu laikā, sākot ar trešo gadu pēc augstskolas beigšanas, ievērojot inflācijas koeficientu. Katru gadu ir jāatmaksā ne mazāk par vienu piekto daļu no kredīta kopējās summas.

4. Katru gadu līdz 1. oktobrim augstskolas, pamatojoties uz izvērtētajiem studentu iesniegumiem, iesniedz attiecīgajām ministrijām ziņas par kredītejamo studentu skaitu un kredītēšanai nepieciešamo līdzekļu apjomu.

Finansu ministrija, pamatojoties uz ministriju pieprasījumu, plāno valsts budžeta izdevumu daļā nepieciešamo

līdzekļu apjomu un iesniedz to apstiprināšanai.

5. Katrā mācību gadā students līdz 15. septembrim iesniedz savas augstskolas rektoram iesniegumu kredīta saņemšanai.

6. Saskaņā ar studentu iesniegtajām ziņām, ievērojot studentu pašpārvaldes (Studentu padomes) un dekāna viedokli, rektors nolēm par kredīta piešķiršanu.

7. Students, kuram ir piešķirts kredīts, noslēdz ar augstskolu līgumu par kopējās kredīta summas atmaksāšanu noteiktā termiņā. Saņemot ikmēneša kredīta summu, students parakstās kredītkartē. Tās viens eksemplārs glabājas attiecīgās augstskolas grāmatvedībā, bet otrs — pie studenta.

8. Ja students kļuvis nesekmīgs vai pārkāpis augstskolas iekšējās kārtības noteikumus, augstskolas rektoram, pamatojoties uz dekāna ziņojumu, ir tiesības studenta kredītēšanu pārtraukt.

9. No augstskolas atskaitītā studenta kredītēšanu pārtrauc. Izmaksātos naudas līdzekļus piedzen likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā ar otro mēnesi pēc studenta atskaitīšanas.

10. Absolvents kredītu atmaksā augstskolā, kuru beidzis, vai valsts krājbankā - katru mēnesi ne mazāk kā vienu divpadsmito daļu no gadam aprēķinātās summas un ne vēlāk kā kārtējā mēneša 15. datumā. Par katru

nokavēto kredīta atmaksāšanas dienu jāmaksā soda nauda 0,05% apmērā no kopējās nokavētās maksājuma summas. Pirmajā gadījumā atzīmi par kredīta dzēšanu izdara augstskolas grāmatvedībā abos kredītkartes eksemplāros, bet otrajā — krājbanka izdara atzīmi studenta kredītkartē, augstskolas grāmatvedībā šo ierakstu izdara pēc tam, kad attiecīgā norēķinu summa ieskaitīta tās kontā. Augstskola saņemtos kredīta norēķina līdzekļus ieskaita valsts budžeta ne vēlāk kā kārtējā mēneša pēdējā darbdiēnā.

11. Studenta kredīts nav atmaksājams, ja studiju laikā vai vēlāk — kredīta atmaksāšanas laikā — viņš kļuvis I vai II grupas invalīds. Kredīta norakstīšanu veic attiecīgās augstskolas rektors kopīgi ar studentu pašpārvaldi uz attiecīgo invaliditātes dokumentu pamata.

12. Par izvairīšanos no kredīta apmaksāšanas kredīta saņēmējs ir atbildīgs Latvijas Republikas likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā. Augstskola likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā ir atbildīga par atmaksāto līdzekļu savlaicīgu ieskaitīšanu valsts budžeta.

Latvijas Republikas izglītības ministrs ANDRIS PIEBALGS

OBLIGĀTA BŪS FLUROGRĀFISKĀ UN GINEKOLOĢISKĀ APSKATE

Vadības "izbraukuma" un kārtējā sēdē marta sākumā tika nolemts, ka Senātā jāapstiprina Studentu poliklinikas statūti, lai tā iegūtu juridiskās personas tiesības. Tāpat amatā jāapstiprina galvenā ārste Rita Skujeniece, kura šobrīd ir v.i.

Studentu polikliniku finansē LU, bet līdz 1993. gada oktobrim tā ir tēlpas no RTU. Tēlpas šobrīd ir neapskaužamā stāvoklī, jo nav salabots jumts. Toties Studentu poliklinikas aptiecinā esot tādas zāles, kādas citur pilsētā grūti iegādāties.

RTU studenti var nopirkt abonementu uz mēnesi par 78 LVR un izmantot visus medicīniskos pakalpojumus.

Galvenā ārste kopā ar LU vadību nolēma, ka mūsu Universitātes studentiem 1. un 2. studiju gadā būs bezmaksas profilaktiskā apskate, taču 3. un 4. gadā par medicīniskajiem pakalpojumiem jāmaksā no savas kabatas.

Īpaši kopmītnēs dzīvojošajiem obligāta būs fluorogrāfiskā un ginekoloģiskā apskate. Apmaksātas tiks arī mājas vizītes. Turpmāk Studentu poliklinikas ārsti nenolems, vai

studentam atļaut pagarināt sesiju. Viņi tikai veiks ekspertīzi un dos izziņu par konstatēto faktu.

Ja kāds teju teju pirks vai sapņo pirkt automašīnu, tad, lai iegūtu vadītāja tiesības, jāiziet medicīniskā apskate — šeit kvalificētu speciālistu vadībā par samaksu, protams, to var izdarīt visai ātri.

— Studijas būs dārgas, bet ļoti elegantas, — tā izteicās rektors.

ILZE BRINKMANE

ILZE BRINKMANE

Gaidīsim Jaunas Vēsmas Ekonomikas Teorijā

Sobrīd pieci ekonomikas teorijas katedras mācībspēki vienu semestri strādā Holandē un Beļģijā, lai īstenotu programmu "Let's go". Šī TEMPUS projekta galvenā koordinatore BAIBA ŠAVRIŅA pirms aizbraukšanas pastāstīja par iecerēm. (Par to, kā tās īstenojušās, notiks saruna pēc atgriešanās.) Latvijas Universitātes pārstāvju partneri ir Hāgas Biznesa skola un Mehelenas Biznesa un valodu institūts. Programmas galvenais mērķis, lai trīs gados apmācību izietu visi ekonomikas teorijas katedras mācībspēki un, ieguvuši Rietumeiropas pieredzi, varētu nodrošināt mācību procesam citu kvalitāti. Pastāv iespēja katru gadu programmu pilnveidot. Ar šejienes apstākļiem iepazīstas ārzemju pārstāvji.

Hāgā paredzēts apgūt piecus gal-

venos priekšmetus: grāmatvedību, finansēšanu, mārketingu (tirgus stratēģija — īpaša teorija par tirgus izpēti), menedžmentu (vadības zinātne), informātiku. Beļģijā savukārt gaidāma mācību programma par Eiropas procesiem, t.i., Eiropas kopienas ekonomisko integrāciju u. tml. Vēl paredzēts viesoties 12 firmās. Kā atzīst Baiba — bieži mūsu sistēmā neder viņu rēceptes, bet salīdzināt nekad nav par jaunu.

Vēl joprojām mūsu grāmatvedība ir tipiska padomju grāmatvedība. Statistikā ir citi atskaites kritēriji. Dažkārt nevar salīdzināt pat divas valstis. Piemēram, Rumānijā izveidoja speciālu statistikas komisiju, kura "noņem virsslāni falšajiem" datiem, lai redzētu faktisko, reālo statistiku. Ārējā tirdzniecībā bijusi kļūda par

nieka 60 miljoniem dolāru, jo eksportēts tukšs gaiss. Un tā jau ir tā pati padomju statistika, kas diemžēl vēl dzīva arī pie mums.

Cerēsim, ka šī TEMPUS projekta naudas turētāji — Hāgas biznesa skolas speciālisti nebūs tik nekaunīgi, kā ir gadījies kolēģiem no LU, ka dzīvojuši pat pusbadā, bet ārzemju partneri pie mums atļāvušies dzīvot hotelī "Roma" un "Rīga". Piekodināts gan, lai ņem līdzī drēbes dažādām sezonām un jādzīvo būs dzīvokļa tipa viesnīcā. Vai taupīts tiek uz lētticīgo bijušās padomijas cilvēku rēķina, vai arī nauda tiek krāta zēķē, lai pēc tam nopirktu lūgtos kompjūterus, kopējamo tehniku?

Kuri būs lielāki ieguvēji — to rādīs laiks.

MĀRA DEDZIŅA foto

Ekonomikas fakultātes dekāns OJĀRS DANOVSĶIS

Ekonomisti Sadarbojas ar PrivātuŅņēmējiem

10.martā rektors prof. J. Zaķis apstiprināja līgumu par Ekonomikas fakultātes un Latvijas PrivātuŅņēmēju Savienības savstarpēju ilgtermiņa radošu sadarbību.

Galvenais sadarbības mērķis — būtiski uzlabot jauno ekonomikas speciālistu profesionālo sagatavotību atbilstoši tirgus ekonomikas prasībām. Šā mērķa sasniegšanai abas puses uzskata par nepieciešamu un iespējamu:

—izveidot un attīstīt Latvijas privātuŅņēmēju saikni ar jauno ekonomi-

kas speciālistu profesionālās sagatavošanas procesu, ar tā atbilstību saimnieciskās darbības sekmīgai nodrošināšanai brīvā tirgus konkurences apstākļos:

—izmantojot mācību procesā privātuŅņēmēju profesionālā darba pieredzi ar vietējiem un ārzemju partneriem;

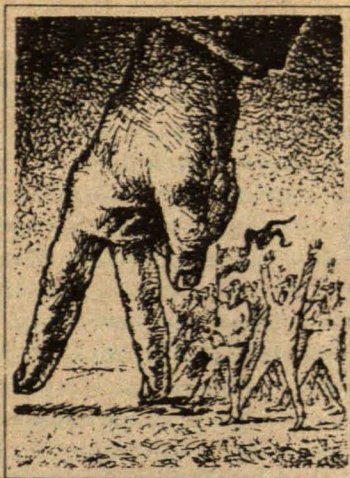
—nostiprināt Ekonomikas fakultātes materiālo un tehnisko bāzi.

Līgums paver jaunas iespējas kā Ekonomikas fakultātes mācību spēkiem un studentiem, tā arī privātuŅņēmējiem plašāk sadarboties

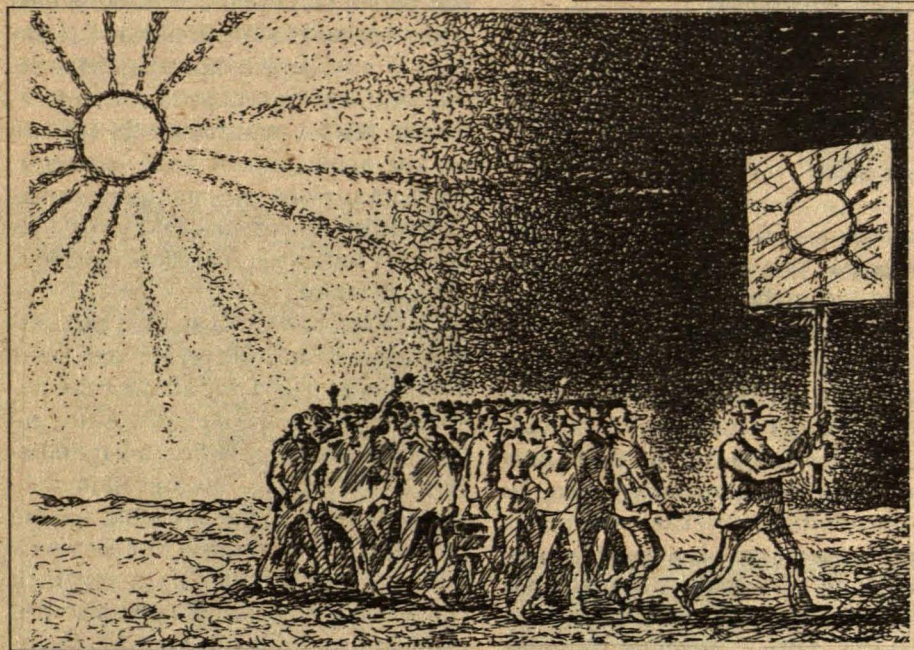
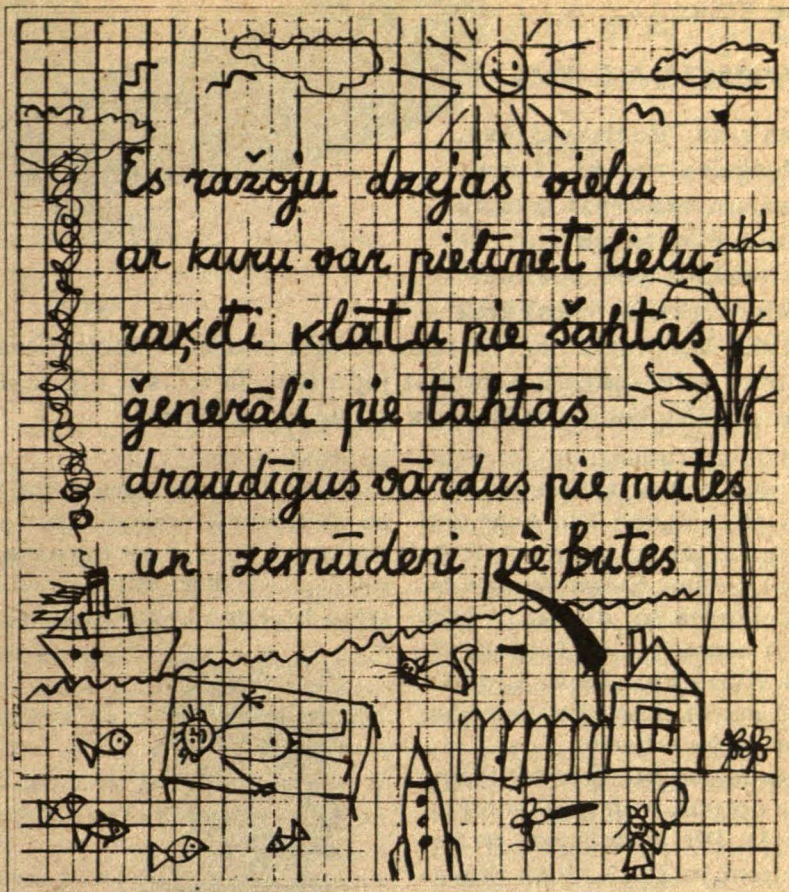
tautsaimniecības svarīgu un neatliekamu ekonomiskā un tehniskā - ekonomiskā rakstura problēmu risināšanā.

Studenti varēs praksē pārbaudīt iegūtās zināšanas, izstrādāt kursa vai diplomdarbus uz konkrētu privāto firmu bāzes. Savukārt firmu speciālisti piedalīsies studentu profesionālās sagatavotības līmeņa novērtēšanā, atbilstošas kvalifikācijas piešķiršanā.

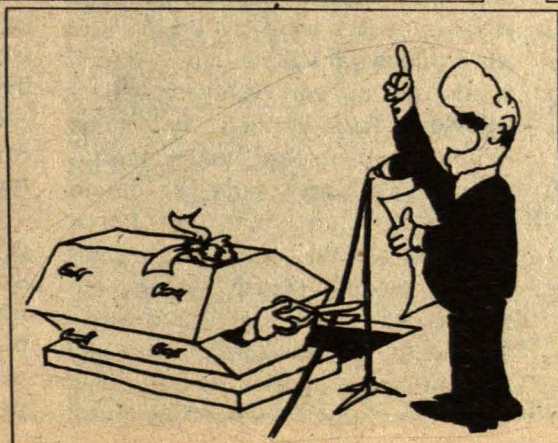

TUVOJAS SAEIMAS VĒLĒŠANAS

22. marta vadības sēdē nolēma, ka pirms Saeimas vēlēšanām LU telpas neizirēs nevienam politiska rakstura pasākumam.

Tā kā lietus vai ciruļputeņa gadījumā dažādo frakciju, partiju, grupiņu, pulciņu utt. dalībniekiem būs jāsaņem drosme un jābūt gataviem uz visu to ļaunāko. Pēc tam varbūt būs labi.

Sēdē klāt bija
ILZE BRINKMANE

apriļl!

apriļl!

Inese Voika

Sveiciens no

aprill!

Pie mums, Buenosairesā, tikko iesācies rudens. 1.martā bērni un studenti atsāka iet skolā. Pilsēta nu var nedaudz uzelpot pēc svelmes, kura pārvērtusies vienkāršā eiropēiskā karstumā, bet savam nosaukumam—Labais Gaiss — Argentīnas galvaspilsēta neatbilst joprojām, jo ielās ir atgriezušies ne tikai cilvēki, bet arī miljoniem vieglo automašīnu.

Daudziem studentiem šai brīdī atmiņā vēl ir laiks, kad viņi beidza studijas Alma mater. Tas Argentīnā notiek tā, kā piestāv akurāt Ziemeļu puslodes 1.aprīlim. Es gan šaubos vai pašā Argentīnā šai dienai pievērs pienācīgu uzmanību, nu kaut vai tik lielu kā Starptautiskajai Sieviešu dienai 8.martā, kuru tur joprojām piemin ar cieņu un godu.

Bet jautrākais patiesi ir tas brīdis, kad esi nolīcis pēdējo eksāmenu augstskolā. Pēc atvadišanās no pasniedzējiem tu kādā klusā stūrītī uzvelc kaut ko LOTI vecu un nederīgu, jo... arā tevi gaida draugi.

To, kas notiek pēc tam, kad draugi absolventu ir sagaidījuši, kāds varētu nosaukt par svētku pudīņa sagatavošanu, mēs teiktu, ka tās ir gastronomiskas ugunskrīstības, un parasti pēc TĀ paliek netīra iela. Bet tev pašam uz galvas, drēbēm, acīs un visās pārējās vietās ir draugu rūpīgi uzlieta tomātu mērce, uzbērtie milti, majonēze, cepamais pulveris, neiztrūkst arī argentīniešu nacionālā delikatese "Dulche de leche" (kas itin labi iegūstama arī Latvijā apstākļos, pamatīgi nosterilizējot kondensēto pienu). Tas viss nāk pirmajā kārtā, pēc tam nākamajā seko viss atkārtojas vēlreiz, bet secība atkarīga no draugu izveicības. Un tad, kad šķiet, ka vairāk, uzgāzīt vairs nevar, jo cilvēks zem smagās un lipīgās masas ir grūti pamanāms, gan atradisies kādā ļaun draudzene, kura pamanīs vēl neaizķepētu acs kaktiņu, kur īsti dienvidnieciskā sirsniņā iešļākt pārpalikušo majonēzi.

To visu parasti filmē vēl kāds no labākajiem draugiem, lai vēlāk radnieki un ārzemju draugi varētu priecāties par izrādi, kuras noslēgums no universitātes un ielas skatiem pārceļas pie vannasistabas durvīm, aiz kurām sacietējušais stāvs, vēl piedraudēdams visiem vaininiekiem, nozūd

uz ilgāku laiku.

"Kā tu to varēji paciest un kāpēc ne reizi nebēgi projām?" mēs jautājām Norai, kura nupat Buenosairesas valsts universitātē kļuvusi par diplomētu biokīmiki. Viņa pārliecinoši

atbildēja, ka tajā brīdī cilvēks ir tik laimīgs par pārciesto eksāmenu posmu, ka tādi nelieli apliešanas sikumi nesatrauc. Tāpat kā visu jautro bariņu neuztrauc ciņas vietā uz trotuāra nokritušais. Uz daudzo papīru, bundžu un visa kā cita fona, ko nu ļaudis lielā bezrūpībā met uz ielas, tāds neliels pleķītis kulināriska zaņķa, lai arī universitātes priekšā, nav nekas nepieklājīgs, vismaz Buenosairesā ne.

Kādā no nākamajām dienām pēc pēdējiem eksāmeņiem un visa, kas tam seko, notiek oficiālais svinīgais pasākums, kur vērojams pretējais uz ielas valdošajai vaļībai. Visas dāmas ir vakarkleitās, gan visai vasarīgās, jo īsta ziema šai valstī tā arī neiestājas. Skatoties absolventu modes parādi, jāatceras, ka Dienvidamerikā Buenosairesu uzskata par tā gala Parīzi, kur šā tā gērbties vis nevar atļauties. Patiesi, pilsētas centrā, tā ap gājēju ielu ar amerikānisku nosaukumu Florida, arī 30° karstumā dienas vidū sastapto vīriešu lielākais vairums ir pilnā uzvalkā, bet dāmas un jaunā-

ARGENTĪNAS!

kas meitenes — solidos kostīmos, pat zekubiksēm kājās. Viņas to var atļauties, jo vismaz viena problēma salīdzinājumā ar Eiropas daiļo dzimumu viņām

atkrīt — jautājums, kā ar sauriem svārkkiem uzsēsties uz divriteņa. Jo, pirmkārt, Buenosairesā ar 15 miljoniem iedzīvotāju ir tā kā mazliet par lielu satiksmei ar divriteņi, bet otrkārt, šai pilsētā valda tikai un vienīgi mašīnas. Pat gājēji sofešu acīs nepastāv kā šķira, viņi vienkārši trauc pa platajām un kilometriem taisnajām avēnijām, bet ja rodas sastrēgums, tad savu karsto temperamentu izpauž vienā garā autosignālā, kurš ievijas pārējo pūtēju tūksošbalsīgajā korī. Arī autobusi šajā pilsētā jāmedi pašiem (gluži kā istajā Parīzē). Un kad tu esi nobalsojis tev vajadzīgā numura autobusu, bez ielēkšanas pa priekšējām durvīm, kuras kā likums vispār netiek vērtas ciet, ir jāizkopj sevi māka izlavierēt starp mašīnām, ja gadījumā autobuss ir apstājies ielas vidū, kaut kur trešajā joslā. Un tad uzmanīgi jāseko maršrutam, jo šoferim arī var apnikt stāvēt kādā sastrēguma vietā un viņš var cirst (par normālu braukšanu to nosaukt grūti) pa labi, arī tad ja pēc noteiktā maršruta jādodas taisni.

Šāda improvizācija parasti piemeklē studiju laikā, bet brīdī, par ko ir mūsu stāsts, tevi kā absolventu, iespējams, aizvedīs vecāki, kādā no pārdesmit gadu vecā Forda vai Folksvāgena modeļiem, ko joprojām ražo Dienvidamerikā, vai arī kādā vietējā ražojuma vrakā, kuram vismaz viens lukturis būs sadauzīts. Ja vecāki ir labi situēti, iespējams, viņiem ir privātmāja ārpus centra, kur viņi dārgajai atvasei var sarīkot grillvakaru ar īstu argentīniešu šašliku, ko eiropieši dēvētu par vienkārši Lieliem gaļas gabaliem, kuri jāēd visu vakaru, kurš Argentīnā beidzas ap vieniem diviem nakti.

Ši pilsēta vispār neguļ, ja nu vienīgi ap septiņiem no rīta, kad Eiropā sākas istā darba duna, Buenosairesā uz mirkli pieklust, lai lepno māju durvju priekšā tiktu nomazgāta ar pulverūdeni, bet daži "agrie putni" pēc pakrišanas uz kādas, vairākas

dienas vecas, atkritumu kaudzes turpat blakus pulverūdens spainim varētu krodziņā iedzert rīta kafiju.

Vienīgajā rindā šai rīta agrumā stāv darba meklētāji, kuri sastājušies pie kāda kantora, kurš izsludinājis vakantu vietu. Darba problēma uztrauc arī univesitātes beidzējus. Argentīnas galvaspilsētā gan ir tikai viena valsts universitāte, kurā mācības notiek par brīvu, bet konkurenci pastiprina privāto mācību iestāžu beidzēji, kuru bagātajiem vecākiem ir arī labi un droši kontakti...

Kad augstskola pabeigta vai ir vienkārši brīvlaiks, tad var doties uz Argentīnas pampām pie gaučo vai arī uz Iguazū ūdenskritumiem, kuru varēnību ieraugot, ASV prezidents Rūzvelts Niagāru nosauca par tādu virtuves dārziņu. Taču argentīniešu sirdis traucas uz kultūras šūpuli Eiropu, turklāt viens brauciens uz Eiropu izmaksā tikpat cik ceļojumi zemes iekšienē...

Un tā argentīnieši brauc "uz Eiropu" (nevis uz Franciju, Spāniju vai Vāciju), bet eiropieši tikmēr isteno gandrīz neaizsniedzamo sapni par Dienvidameriku, no kuras es arī jums sūtu sveicienus.

Rīga—Buenosaires—Rīga

IEVIESTS ELEKTRONISKAIS KATALOGS

—Kopš šī gada janvāra LU bibliotēkā darbojas un katram mūsu klientam ir pieejams ELEKTRONISKAIS KATALOGS (EK), kura pamatā ir bibliotēkā tehnoloģija "Alise"—, tā par jauno pakalpojuma veidu labpatikās izteikties Lāča kungam, kurš ir minētās iestādes direktors.

Līdz šim, kā bibliotēkas saimnieks zināja teikt, studenti esot bijuši visnotaļ kūtri šī jaunieveduma izmantoļāji. Lielais vairums ierodoties šeit, lai iepazītu kādu vienu, konkrētu grāmatu, tādējādi arī nespēj novērtēt tās priekšrocības, kuras piedāvā EK izmantošana.

EK specifika ir tāda, ka tajā tiek apkopota visa informācijā par visām bibliotēkā kopš 1993. gada janvāra ienākušajām grāmatām. Praksē tas izskatās tā, ka pie kompjūtera bibliotēkā sēž jauka meitene, kurai jūs varat apsēsties līdzās, ieskalīties viņai acis un palūgt: "Izdrukājiet man, lūdzu, visu, piemēram, pēdējos trīs mēnešos jauniegūto grāmatu sarakstu par politikas zinātņi vai zvēriņiem, vai vēl kaut ko!" Pagaidām gan drukas iekārta esot mazliet sabojājusies, bet tā jau ir tāda pārejoša parādība.

Pati pie kompjūtera sēdošā meitene man sacīja, lūk, šādus vārdus: "Tā ideja ir pavisam vienkārša. Tas ir izdomāts, lai students varētu visu ļoti ātri un veikli atrast, lai šis meklēšanas un rakņāšanās process pa sistemātiskā kataloga kartitēm nebūtu tik apnicīgs. Žēl, ka šobrīd mums ir tikai viens kompjūters, un katrs pats nevar spaidīt tos klaviatūras taustiņus. Tādēļ pagaidām nor-

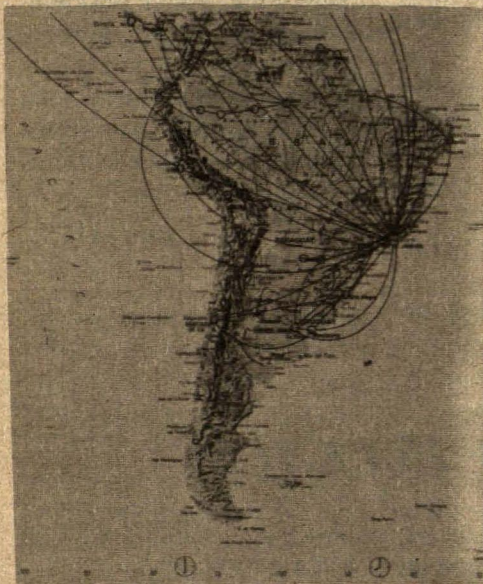
mālā lietu kārtība ir tāda, ka studenti nāk pie manis un jautā par to, kas viņus interesē."

Kā sacīja direktors Lāča kungs, viņa iecere esot veikta arī rekatalogizācijas procesā, t.i., kompjūterā pakāpeniski tiktu ievadīta informācija par visām fondos esošajām grāmatām (tādu pavisam šobrīd esot apmēram 2,2 miljoni eksemplāru). Savulaik ASV Kongresa bibliotēka ar to nodarbojās septiņus garus gadus, izlērēdama milzum daudz naudas. Tādēļ cerībām, ka drīzumā sistemātiskais kartiņu katalogs varētu tikt pilnībā aizvītiots ar šo elektronisko kārtību, nav dziļāka pamata. Tomēr, kā cilvēkam dažubrīd patīk teikt, labs darbiņš ir tas, kurš padarīts.

Kā man pastāstīja Elmārs, viens no šīs idejas autoriem, EK pirmsākumi meklējami 1989. gadā, kad programma "Alise" tapa kā kādas studentu grupas kursa darbs. Kaut arī viss programmēšanas darbs ir pašu veikts, nav ignorētas tās idejas, kuras šajā jomā šobrīd ir populāras Rietumos. Runāšana par kaut kādu plāģiātismu gan neesot korekta, jo analoga, FOX PRO vidē uz IBM PC veidota programma pasaulei nav pazīstama. Šobrīd šo sistēmu izmanto arī Liepājas Pedagoģiskās augstskolas, Latvijas un Kauņas Medicīnas akadēmijas bibliotēkās.

Tādēļ arī pašsaprotams likās Elmāra aicinājums studentiem novērtēt padarīto darbu un pašiem pārliecināties, cik patīkami ir izmantot elektronisko katalogu.

MĀRIS VITOLS

No somu valodas latviskojusi ILZE JOZEPA

VĪŅU TAUTAS "NAUDASMAKI"

aprill!

HANS RAUSINGS

KĀRLIS GUSTAVS

PĒRS GESLE

Bagātākie zviedri ir kļuvuši nabagāki. Kā ziņo avīze "Veckans Affärer", gada laikā zviedru 200 "naudasmaki" ir zaudējuši trešdaļu savu ietaupījumu. Liela daļa iztērēto bagātību ir ieguldītas nekustamajos īpašumos un akcijās. Bagātie tomēr vēl nesteidzas bankrotēt. Tetra paku iepakojumu mīlošo brāļu Gada un Hansa Rausingu īpašums pēc avīzes aprēķiniem bijis 19,3 miljardi somu marku (FIM). Viņi abi

ir Zviedrijas bagātākie vīri. Sarakstā nākošās vietas ieņem tautas labklājības cēlāji. Mēbeļu tirgotājfirmas IKEA īpašnieka Ingvara Kamprada īpašums ir 14 mljrd. FIM. Nākošais ir namu būvētājs Frederiks Lundbergs ar 2,6 mljrd. un tad nāk kāds Stefans Persons, kuram pieder 40%

Zviedrijas apģērbu tirdzniecības tikla. Viņa firmu sauc "Hennes & Mauritz" un tās akciju vērtība biržās pāris gadu laikā ir trīskāršojusies. Ranga sarakstā Persons ar 2,6 miljardiem arī ir ceturtais.

Ir vērts būt pat piektajam. Populārās rokgrupas "Roxette" mūziķis Pērs Gesle ir savācis 185 miljonus FIM. Interesanti, ka tikpat bagāts ir Zviedrijas karalis Kārlis XVI Gustavs un tenisists Stefans Ed-

bergs. Bjerns Borgs ir nabagāks, viņš sarakstā ir tikai 105. vietā. Zviedrijas bagātākais ministrs Pers Vesterbergs ieņem vietu tieši pirms Borga. ABBAS Stikam Andersonam pieder "tikai" 74 miljoni, un tāpēc tikai 172. vieta.

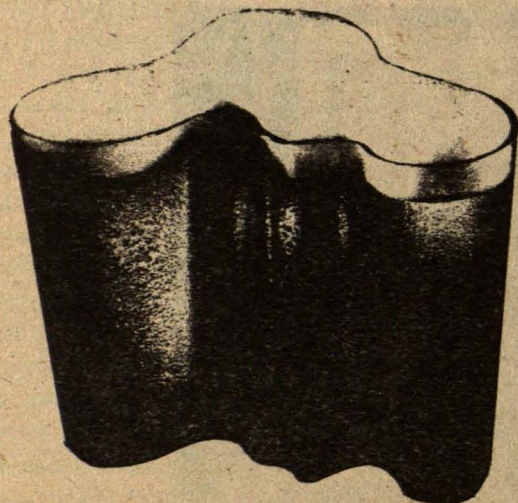
Zviedrijas bagātnieku pulkam pēdējos gados pievienojušies jaunu nozaru uzņēmēji. Tie ir masu informācijas miljardieri un apsardzes dienestu īpašnieki.

Zviedrijas bagātākā šieviete Margareta Valenius-Kleberga savus 2,2 miljardus, katru gadu izvadādot pasaulē tuvu pie miljona japāņu automobiļu. 10. šajā sarakstā ir Dans Stens Olsons, kurš nodrošina kuģu satiksmi starp Gēteborgu Zviedru krastā, Dāniju un Angliju.

"Viking Line" kuģiniekam Gustavam Murstenam ir vairāk nekā 555 miljoni un viņš ir tikai 17. vietā.

Bieži naudu taisīt palīdz gan piekāpšanās, gan risks un gadījuma laime. Kļūt bagāts var pat ar brokastu sausiņiem, kā tas izdevies Malmes pilsētas bagātākajai ģimenei Polsoniem, kuri ar 555 miljonu īpašumu kabatā atrodas 16. vietā. Lai veicas arī jums.

aprill!

ALVARA KAUSS

Ir somu dizaina sasniegums, kas iekarojis pasauli. Šī brīnišķīgā izgudrojuma autors ir slavenākais Somijas arhitekts ("Finlandia" koncertzāle u.c.) un dizainers Alvars Ālto. Viņa

portrets redzams arī uz 50 FIM banknotes.

Bet dāņu alus reklāmas teksts ir šāds: "Mēs neredzējam šī kausa skaistumu, pirms nepiepildījām to ar alu!"

apriļ!

JUDĪTE ATKAL DZEMDĒ

Pavisam parasta diena Judītes milīgajā mājā: laulātais draugs, tērpies balināta džinsu auduma kostīmā, pastaigājas un apmierināti smaida. Judīte atkal ir stāvoklī.

Judīte pati nebūt nepriecājas. Patiesību sakot, viņa ir neapmierināta. Visa diena pagājusi, mainot tērpus. No rīta viņa uzvilka gaišsārto jaunās māmiņas kleitu, pēc tam sekoja koši dzeltenās bikses un zaļais T - kreklis. Tagad viņai mugurā melnbaltais kostīms ar laurenīšiem.

Pēkšņi viņa iedomājas pavisam ko citu: "Čarlijs! Nu tas būs!" Čarlijs sāk darboties. Viņš nostājas pie sievas un atpogā tās kleitu. Skats nav diez cik skaists: uzpūstā vēdera malās redzamas neglitas šuves. Čarlijs atver sievas vēderu un atkailina bērnu. Ar pierastu kustību viņš izņem zidaini.

"Atkal zēns!" Čarlijs puķojas un dodas uz bāru vadīt vakaru. Judīte pa-

liek viena, pārdomājot dzīvības lielo noslēpumu. No kurienes gan viņas vēderā nepārtraukti parādās šie mazuli?

Kāda vecāka sieviete Somijas raidstacijas pārraidē uzsvēra, ka somu meiteņu morāles apziņa esot ļoti kritusies. Kā vienu no iemesliem viņa minēja arī to, ka tagad pat lelles dzemdē. Meitenes uzzinot pārāk daudz un pārāk agri.

Judīti pārdod kā pasaulē pirmo lelli dzemdētāju. "Dzemdības ir apskaujami vienkāršas. Tikai atver vēderu un izņem ārā bērnu. No bērnu viedokļa tas tā arī ir," iebligst importētājfirmas pārstāvis. Dzimstošajam zēnam ir dabiska, cilvēciska uzbūve, bet viņa vecāki šajā ziņā ir pārsteidzoši nepilnīgi. Tātad somu vecmāmiņas spriedumi tomēr ir nepareizi. Judītes un Čarlija ģimene dod priekšroku iespējai vairoties daļoties.

apriļ!

apriļ!

ARĪ LAMĀTIES IR JĀPROT

Lamāties nav nekultūrāli, bet muļķīgi. Tā domā franču komiksu mākslinieks Alberts Alguds, kurš ir arī savācis un apkopojis Francijā labi zināmā komiksu varoņa, kap-

teiņa Hadoka stilam atbilstošos lamu vārdus etimoloģiskā vārdnīcā Le Haddock illustré. Grāmata ietverti kapteiņa leksikonā visbiežāk sastopamie izteicieni un to nozīme.

Kapteinis Hadoks savu vārdu krājumu bagātina ar medicīnas, bioloģijas, retorikas, meteoroloģijas u.c. nozaru terminiem. Hadoka spēcīgākie vārdi ir diezgan vecmodīgi, taču viņa mutē tie atdzimst un sāk jaunu dzīvi. Bažibozuks! Antropofāgs! Sapoteks! Tā dusmojas kapteinis. Par bažibozuku sauca algotņu armijas kareivi Osmaņu impērijā. Vārds cēlies no turku valodas un tas nozīmē vētrains dabas cilvēku. Antropofāgs — pavisam vienkārši — cilvēkēdājs.

Bet sapoteki cilts sen atpakaļ dzīvoja tagadējās Meksikas teritorijā. Lamuvārdu vārdnīcā ir 274 šķirkļi. Bet vispār franču izteicieni, kam pamatā latīņu valodas vārdi, bieži nav tulkojami. Kad kapteinis blāuj uz laupītājiem: "Autodidakts! Veģetārietis! Ornitologs! Analfabēts!" apvainojumu var saprast, bet ko gan domā paši franči, izdzirdot zīdītāju zinātniskos nosaukumus?

ES BIJU KLUSS UN KĀRTIGS ZĒNS

MOTO: Es kāpt gribu kalnā visaugstākā,
 Ne spēka man pietrūkst, ne bail man no kā...

Diplomdarbs — tā ir nopietna lieta, tāpēc Ainītis (Aigars Smiltnieks) bija ceļa jūtīs uz bibliotēku, tomēr kādu britiņu sarunai labprāt atļicināja.

—Tā tad vispirms pastāsti, no kurās puses tu nāc?

—Dzimis es esmu Rūjienā, dzīvojis Viļānos, tagad Madonā. Strādāju Rīgā un nezinu, kur vēl dzīvē mani aizvedīs. Tā kā varu atļauties nosaukt sevi par kosmopolītu Latvijas mērogā.

—Un kāds bija ceļš līdz vēsturniekiem?

—Kā sevi cenošam cilvēkam kaut kur iestāties vajadzēja. Fiziku un matemātiku skolā jau apguvu. Bija doma par juristiem, taču toreiz pēc beigšanas gaidīja izmeklētāja darbs, bet saskare ar noziedzīgo elementu nesaistīja. Tagad tas ir mainījies, un juristiem ir daudz plašākas perspektīvas, taču bez sakariem un naudas otra augstākā izglītība laikam gan nespīd. Tomēr vēsture un vēsturnieki ir tik jaukas lietas, ka savu dzīvi bez tām es vairs nespētu iedomāties. Visam klāt vēl kojas, pasākumi, labi draugi utt. Kaut gan jāatzīst, ka fakis nav vairs tas, kas agrāk, nav vairs tās atmosfēras — ne braucieni ar laivām, ne vēsturnieku dienas. Tie bija foršākie brīži, kad zuda siena starp pasniedzēju un studentu un palika vienkārši jautri cilvēki.

—Par ko gribētu strādāt pēc beigšanas?

—Vēsturniekiem ir visumā plašs skats uz dzīvi. Ne velti daudzi, kas ir beiguši un arī kas vēl mācās, ir skolotāji, politiķi, ārlietu ministrijas

darbni, mežrūpnieki, žurnālisti u.c.

Pats, godīgi sakot, nezinu. Neciešu struktūras, kur tev jābūt pēc to ģimja un līdzības. Nevēlos arī neko veidot ar sakaru palīdzību, bet bez tā siltā vietinā grūti iekļūt. Kamēr esmu jauns, vēl jāpastudē. Taču darbs jāmeklē tā vai tā — apnicis dzīvot bez naudas.

—Studiju laikā tu dzīvo kojās. Students un kojas — kā šie jēdzieni sasauca tavā skatījumā?

—Studentam obligāti ir jādzīvo kojās, jo tikai tur pa istam var izjust studentisko dzīvi. Es nesaprotu tos cilvēkus, kas irē dzīvokļus vai istabiņas. Mācīties jau kojās nav iespējams, taču to atsver viss pārējais. Tur nekad nevar būt vientuļi, vienmēr pie kāda var aiziet. Ne velti koju vēsture ir pārpilna ar visdažādākajiem jautriem notikumiem.

—Studiju laiks, dzīve kojās. Vai tas ir tevi kaut ko mainījis?

—Jā, noteikti! Kāds es biju vidēnē un tagad, to nemaz nevar salīdzināt. Mazā pilsētiņā, kur tu esi visu acu priekšā, nav iespējams pārāk izvērsties. Tagad esmu pārvērties par iedzērāju, kuram ļoti patik meitenes.

Vēl var atzīmēt, ka ar lielu prieku iedziļinos cilvēku psiholoģijā. Praktiski, lai atšifrētu cilvēku galvenajos vilcienos, nevajag daudz — ārējais izskats, izturēšanās, pāris teikumu

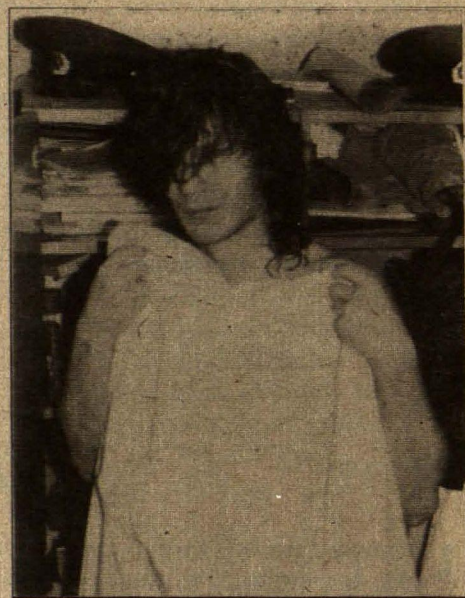
un jau ir apmēram skaidrs, ar ko darīšana. Diemžēl cilvēki ir sausmīgi sasaistīti un aizspriedumaini, viņi nomokās ar kompleksiem. Kā gribētos, lai par spīti mūsu dzīves apstākļiem cilvēki justos brīvi; tomēr šķiet, ka tāds laiks nepienāks.

—Ja jau esam nonākuši līdz sarunai par cilvēkiem, tad, ko tu viņos vispirms centies saskatīt? Kas tev ir svarīgākais?

—Kas attiecas uz sievieti — tai jābūt savam stilam un nenoliedzami — personībai, ja tā nav, tad to diezgan ātri var pamanīt. Vīrietim arī jābūt savam stilam, pasaules uzskatam, dzīves koncepcijai. Viņam jābūt gudrākam par sievieti un, lai arī cik nodrillēti tas skanētu, harmoniskam (gan fiziski, gan garīgi).

—Kā šajā dzīvē ir ar mīlestību?

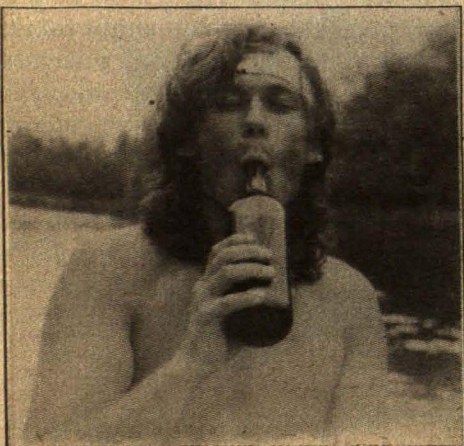
—Dzīve ir baigi jauka lieta, kaut gan precīzāk ir pateicis kāds ļautiņš:

“Dzīve ir mēslu bedre, kurā cūkas (cilvēki) meklē pērles.” Ja runājam par mīlestību, tad reāli tai ir traģiskas beigas. Kaut vai tas pats piemērs par Romeo un Džuljetu. Ja viņi nebūtu aizgājuši bojā, pēc kāda laika viņš noteikti būtu tikpat kvēli atzinies mīlestībā citai.

Vispār attiecībā uz mīlestību ir viens ļoti labs Oskara Vailda teiciens: “Ja cilvēks mīl tikai vienu reizi mūžā, tad tas neliecina par viņa uzticību, bet gan par fantāzijas trūkumu.”

Pie tam, lai arī kā, bet ziedi, šampanietis un šokolāde iedarbojas

vienmēr. Rozītes ar īsu kātu un lielu ziedu — tas ir kolosāli.

—**Cik daudz tev nozīmē dažādi tradicionālie izklaides veidi — mūzika, kino, teātris?**

—Kino un visa jaunā popkultūra lielā mērā ir domāta masām, tā ir komercializējusies. Ja ir kāds festivāls, labs garīgais un mazliet jau iedzerts, tad nav nekādas nozīmes, kas tur fonā skan. Taču vispār man patīk 60. gadu beigu un 70. gadu sākuma mūzika. Patīk blūzs un roka klasika. Un vēl ļoti, ļoti forši ir Vivaldi "Gadalaiki".

Par teātri varu teikt, ka tas ir publicistisks, tāpēc tam jābūt kontekstā ar laiku, bet tas ir grūti. Pavisam cita lieta ir opera un balets. Tur var baidīt mākslu kā tādu, un sižets paliek otrā plānā.

Diemžēl daudziem teātra apmeklētājiem ir kļuvis par reprezentācijas pasākumu.

—**Vai operas un baleta cienītājam aktīvs sabiedrotāis ir arī sports?**

—Nekāds īpašais sportists nekad neesmu bijis. Šajos apstākļos tas nav arī īpaši pievilcīgi — siltais ūdens divas reizes nedēļā, labas telpas maksā arī baltu naudu — priekš kam sevi mocīt? Ja pēc noskrietiem kilometriem galā gaidītu baseiniņš un sauna, tad tā būtu cita lieta.

Tagad nodarbojos tikai ar litrobola trīscīņu, kas sastāv no daiļmešanas, daiļkrišanas un daiļrāpošanas.

—**Katram no mums ir kāds sapnis, kāda nerealizēta doma, vai varbūt kāda zeme, kas tā īpaši piesaista?**

—Jā, ir gan zeme, gan doma.

Zeme varētu būt Francija un viss, kas ar to saistīts. Tā atrodas starp ziemeļiem un dienvidiem, un tajā labi savijas šīs abas galējības — ziemeļnieciskais konservatīvisms un atturība ar dienvidniecisko straujumu un dedzību.

Par nerealizētu domu jāsaka, ka man ļoti gribētos nostāties pie liela molberta un uzgleznot kādu lielu gleznu. Šai gleznai nebūtu konkrēts sižets, es vienkārši klātu krāsu un improvizētu.

—**Beigās būtu interesanti dzirdēt kādu labu atgadījumu no tavas studentiskās dzīves.**

—Pirms daudziem gadiem jautrā kompānijā braucām ar laivām pa Abavu. Otrās dienas vakarā sākām svinēt. Nakts vidū attapos Abavas

mežos. Rokās man bija jaka, ko es nekādi nevarēju uzvilkt, tad izrādījās, ka tas ir guļammaiss. Arī labi — nolikos starp priedēm, kur nogulēju līdz rītam. Kad pamodos, gribējās dzert, bet visapkārt purvi, purvi vien. Tā eju kalnā, purvā, kalnā, sliksnā, sirds daudzās. Uz kuru pusi upe — nezinu, kur cilvēki — nezinu, un tā pus dienu. Beigu beigās tomēr atradu

ARVĪDS RIEVELIS

KĀ STUDENTI PLOSTOJA KOMUNISMA NORIETĀ

MOTO: Dzert vajag mazāk

Pirms pāris gadiem Latvijas sabiedrisko domu pāršalca idejas no kāda sensacionāla materiāla "Kā plostoja komunisma rītausmā". Tajā kāds pazīstams latviešu vēsturnieks, mūsu Universitātes pasniedzējs izklāstīja savus pētījumus par komunisma pamatlicēju — Marksa, Engelsa un Ļeņina — žūpošanas īpatnībām. Bet ne par to būs mūsu stāsts. Komunisma laiki, pavadīti vienā alkohola tvanā, ir jau aiz muguras, tā teikt, vēsturei pievienojušies. Daži ļaudis pat izvirza hipotēzi, ka komunisma norietā plostots tika vairāk nekā rītausmā.

Kā šī vispārējā parādība izpaužas Universitātē? Nesen mūsu avīzē tika publicēta intervija ar mūžīgo studentu Slaviku, kurā stāstīts par to, kā Juridiskās fakultātes studenti dzēra "dzimtenīti" pēdējos solos. Slavika galvenā atziņa, kas izkristalizējusies 4 gados, kurus viņš pavadīja 1. kursā, ir šāda — dzert vajag mazāk. Iespējams, ja tas būtu noticis, viņam būtu iespēja arī 2. kursā pavadīt četrus gadus utt. Varbūt pēc 20 gadiem viņš arī saņemtu diplomu. Bet Slavika dzīves stāstā mēs iedziļināties no jauna tādēļ, ka pēc intervijas ar viņu esam saņēmuši daudzu lasītāju vēstules, kurās teikts: "Mēs gribam ar viņu iepazīties tuvāk". Tas vien apliecina, ka Slavika personība ir ļoti unikāla uz pārējo studentu fona. Tā, lūk, iznāca, ka arī viņam bija jāstudē tieši komunisma norietā.

Rodoties iemeslam skart plostošanas tēmu, "UA" kā kompetentu cilvēku šajā jautājumā nolēma atkal intervēt Slaviku. Viņš, kā jau pūsis no laukiem, šoreiz izteiksies par kolhozu tēmu. Tā ir laba tēma, jo kolhozu tikpat kā vairš nav, studentiem uz tiem vispār nav jābrauc. Iespē-

kādu vientuļu māju mežā. Saimniece mani uzciņāja ar bērzu sulām, pa-baroja — ir vēl jauki cilvēki pasaulē! Pēc tam gāju, gāju un sadūros ar mūšējo meklētāju brigādi. No tā laika varu ticēt liktenim, kaut galīgs fatālists neesmu kļuvis.

jams, ka daudzi no viņiem pat nezina, kas tas ir — kolhozs. Vispārējā izglītības līmeņa celšanai ieteicams palasīt I. Ziedoņa grāmatīņu bērniem. Taču no Slavika stāstītā jums taps daudz skaidrāks priekšstats par problēmu "Studenti un kolhozs". Starp citu, romantiski noskaņoti lasītāji varētu arī paskatīties Rīgas kinostudijas mākslas filmu "Tavs dēls".

Bet tagad — intervija ar Slaviku.

—**Vai tu esi bijis kolhozā?**

—Kolhozā? O, jā... Kad es iestājos Universitātē, bija baigi labs kolhozs — Aizkraukles rajonā, vienā saimniecībā, vārdā nenosauksim. Tur es apguvu galveno dzīves atziņu — dzert vajag mazāk.

—**Pastāsti, lūdzu, tā pakāpeniski, kā tu nonāci pie šīs atziņas!**

—Varbūt, kā es nonācu līdz kolhozam...

—**Vispirms līdz kolhozam, tad — pie atziņas.**

—Ļoti elementāri. Līdz kolhozam es nonācu tā, ka iestājos Universitātē un bija jābrauc uz kolhozu. Aizbraucām, kurās gandrīz vai silti, zāvētava. Vispār komforts, tik strādājiet! Aizveda uz darbu. Tur skolēni dažreiz arī kartupeļus lasa.

Vakarā salasījāmies bariņā un aizbraucām uz tādu restorānu "Klidziņa". Paēdām pusdienas un paņēmām mazliet... nu, pavisam nedaudz.

—**Kā tev šķiet, kas tas ir — kolhozs?**

—Vispār kolhozi bija laba lieta. Veidoja kolektīvu. Tagad tiem studentiem nekāds kolektīvs neveidojas. Katrs par sevi, katrs par sevi. Tas tikai tāpēc, ka nav kolhoza. Lūk, tā! Tikai dzert vajag mazāk.

JA NEPAVISAM NEGRIBAS SMAIDĪT

Reiz mēs apsolījām saviem lasītājiem, ka šajā rubrikā viņi varēs iepazīties ar laikabiedru liecībām par savu laiku un izjūtām tajā. Taču šoreiz mēs piedāvājam pavisam objektīvu ieskatu mūsdienu cilvēku problēmās. Objektīvs tas ir tādēļ, ka par to liecinās psihiatrs.

SANDIJA
SEMJONOVA
foto

Viņu sauc doktors Pablo Martiness. Viņš dzīvo Spānijā, Barcelonas pilsētā un strādā par psihiatru kopš 1979. gada. Doktors Martiness ir strādājis arī ar universitātes studentiem, iesaistījies kristīgās studentu organizācijas IFES (International Fellowship of Evangelical Students) un Universitātes Bībeles Grupas darbā. Šobrīd viņš ir Starptautiskās Kristīgo Medīķu Asociācijas izpildkomitejas loceklis.

"Gaisma un cerība — šis divas ir visvairāk nepieciešamas tiem cilvēkiem, kuri cieš no emocionāla rakstura problēmām. Kā palīdzēt viņiem atrast izeju no tumšā krīzes tunelā?" — šis ir galvenais psihologa un psihiatra uzdevums.

Doktors Pablo Martiness kopā ar žurnālistu **Džeimsu Filipu** ir sagatavojis vairākus ierakstus par mūsdienu cilvēka galvenajām emocionālajām problēmām — vientulību, nemieru un vainas izjūtu. Mēs jums piedāvājam sarunu, kurā, atbildot uz Džeimsa

Filipa jautājumiem, doktors Martiness stāsta par depresijas problēmu mūsdienu cilvēka dzīvē. Sarunu no angļu valodas tulkojusi **Jolanta Apine**.

—Vai depresija ir tieši XX gadsimtam raksturīga slimība?

—Jā, par to nav šaubu. Tūlīt pēc otrā pasaules kara, vēlāk sakarā ar atombumbu un kodolieroču ražošanu depresija uzliesmoja kā cilvēku kolektīva reakcija uz šiem notikumiem. Sākumā cilvēki jūta nemieru, bažas, raizes par savu nākotni. Tad šīs jūtas pamazām pārauga depresijā, līdz mēs varam teikt, ka 70. un 80. gadu sabiedrība ir psiholoģiskajā ziņā nomākta sabiedrība jeb depresētā sabiedrība. Mēs šodien dzīvojam depresīvā laikmetā.

—Kādi ir statistiskie dati par to, cik daudziem cilvēkiem piemīt depresija?

—Diviem no trijiem pacientiem, kuri meklē palīdzību pie ģimenes ārsta, ir psihosomatiska rakstura

problēmas. Tas ir augsts procents. Bet, kas tad ir šīs psihosomatiskā rakstura problēmas. Tie ir fiziska rakstura veselības traucējumi, piemēram, galvassāpes, neregulāras menstruācijas u. c., kuru cēlonis meklējams emocionālajā sfērā. Es teiktu, ka pats galvenais cēlonis tiem ir depresija.

—Kas vispār ir depresija?

—Labi, ka jūs uzdevāt man šo jautājumu, kurš dažiem šķiet ļoti vienkāršs. Taču bieži vien cilvēkiem ir ierobežota vai nepareiza izpratne par to, kas ir depresija. Viņi galvenokārt domā, ka depresija ir nomāktības sajūta, vēlšanās raudāt, pesimistisks noskaņojums, apkārtējās pasaules redzēšana melnās krāsās. Šie ir bieži sastopami, tomēr ne vienīgie depresijas simptomi: Cilvēks var justies nomākts, bet tas vēl nav pats būtiskākais. Reti kurš no mums zina, ka arī vainas izjūta ir depresijas simptoms, pret kuru mēs bieži vien izturamies nevērīgi. Šādos gadījumos vainas izjūtu pavada arī mazvērtības izjūta: es esmu nekam nederīgs cilvēks, nevaru neko izdarīt, es pats sev nepatīku, es sevi ienīstu. Šādi pašpārmēti liecina, ka šis cilvēks ir depresēts. Viņš domā, ka ir dzimis zem nelaimīgas zvaigznes, ka liktenis viņam nav labvēlīgs un ka Dievs viņu par kaut ko soda. Visās šīs idejas ir depresijas simptomi.

—Pastāstiet, lūdzu, sīkāk par šo vainas izjūtu.

—Ir divu veidu vainas izjūtas. Pirmā no tām — cilvēks uzskata, ka visu problēmu cēlonis ir viņš pats, nevarīgs, neizdarīgs, nespējīgs kaut ko sasniegt savā dzīvē. Otra veida vainas izjūta — cilvēks uzskata, ka viņa problēmu cēlonis ir citi cilvēki, piemēram, vīrs, sieva, bērni vai pat visa sabiedrība, kurā viņam jādzīvo. Pirmajā gadījumā depresija ir daudz nopietnāka. Otrajā gadījumā tā ir vairāk neirotiskā depresija.

—Kādi vēl ir depresijas simptomi?

—Varētu, piemēram, minēt trīspakāpju simptomu. Vispirms patients apgalvo, ka viņš jūtot dziļu vienaldzību pret dzīvi, viņam ir vienalga, vai viņš dzīvo vai mirst. Otrajā pakāpē patients uzskata, ka labāk būtu nomirt nekā turpināt dzīvot, ka nāve būtu brīnišķīga izeja no problēmu labirinta. Visbeidzot pacientu pārņem domas par pašnāvību. Šī pēdējā ir visnopietnākā un visbīstamākā

ua KOD SEV GALVĀ!

Cikls "Kod sev galvā!" atspoguļos, kā jau to var nojaust pēc nosaukuma, visu, kas ietilpst prātīgu un neprātīgu cilvēku galvās. Piem., idejas, domu graudi, atziņas, skaidas, biežputra, vējš un daudz kas cits. Tas ir cikls, kurā tiek aicināti piedalīties tie, kam ir svaigas, nesabojātas domas (ar puvušām lūdzu nepieteikties) kulinārijas, zinātnes, valodniecības vai kādā citā jomā. Tie, kam svaigu ideju nav — lasiet, domājiet un kodiet sev galvā.

Kā pirmais šajā ciklā aicināts piedalīties ēdmaņas darinātājs, speciālists kulinārijas jautājumos TUMIS STILBS.

Tikko ierodoties pie Tumja, man izdevās sastapt ģeniālo pavāru tieši mājīgajā virtuvē, spēlējot ar kontrabasu slaveno skandarbū "Orķestrim ar timpāniem". Pēc neilgas atelpas pavārmākslas virtuozs piedāvāja man dažas no savām Lieldienu receptēm, kuras mēģināšu izklāstīt:

pēc atbilstošas apstrādes vairs nekustas un ir gludi noskūts.

Sagaidīt saulainu dienu, uzvārit uz plīts katliņu ar ūdeni, brīnumputnu aiz kājām iekārt logā tā, lai ēna kristu verdošajā ūdenī un vārit 4 stundas. Sāli, lauru lapas, piparus, kanēli, cukuru, krustnagliņas, rīvētas mandeles, žāvētas aizdeguna mandeles, gabaliņos sagrieztus Heavy Metal ierakstus asumam vai kādas citas garšvielas pievienot pēc gaumes. Kad 4 stundas pagājušas, buljonu sadala porcijās un pasniedz kopā ar karotēm. Putnu pēc saulrieta noņem no loga un līdz nākošajai ēdienreizei ieslēdz seiā.

* "Tūristu brokastis"...agrā rīta stundā ņem četrus svaigus tūristus...

Atkāpe no tēmas. IZ INDIĀNU DZĪVES

—Nezinu, kāpēc man pēdējā laikā Čingačgukus nepatīk...

—Nepatīk — neēd!

* * *

—Kas tev visvairāk patika Čingačgukā?

—Viņa acis.

—Ak, neraža! Bet es tev cisku atstāju!

Turpinām tēmas izklāstu.

Stilba kungs sāka izteikt savas pretenzijas sabiedriskās ēdināšanas darbiniekiem. Viņaprāt, pašreizējie produkcijas nosaukumi nebūt neveicina apetīti. Tāpēc, manis aicināts, dāvāja atklātbai savas versijas:

Bifšteks "Abileja papēdis" (jo ir briesmīgi cīpslains un sakapāts), lāča gaļas kotletes "Neviens negribēja miri", sapārotie tefteli "Dāvids un Goliāts", mednieku desiņas "Galileo uz sārta", šnicele (manāmi draudīga izskata) "Nāves ēnā", miklas plācenīši "Nosvied māti no vilciena", plūmju kompots "Zvērkāvis", košlājamā gumija "Zilona

papēži ar cukuru", maizes zupa "Bērtula nakts" un visbeidzot auzu tume "Kleoputra".

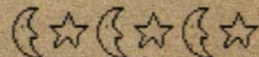

PROGNOZES

Dienas, kā pretstats meiteņu svārikiem, kļūst arvien garākas. Iestājas apkures sezona. Līdz ar to sākas arī centrālāpkures sistēmu plānveida remonts. Aukstākajās ziemas naktīs daudz no mums vēlas ieskatīties nākotē.

Te mums līdzēs dažas prognozes no astrologu un lautas ticējumu pūra.

Astroloģija:

Aprīli kooperatīvajos komisijas veikalos varēsiet iegādāties kreisās kājas sandali, jo vienlaicīgi arī labās kājas sandalei naudaš nepietiks.

Aprīli dzimušajiem iespējami sarežģījumi ar finansēm. Naudas būs vai nu par daudz, vai nu par maz. Visbiežāk par maz.

Nav izslēgti arī interesanti ceļojumi ar autobusu. Iespējams — no Universitātes uz mājām un otrādi.

Aprīļa pilnmēness naktis Jaunavas zīmē dzimušajām jāpiesargās no Strēlnieka zīmē dzimušajiem donzuāniem.

Daži tautas ticējumi:

Ja suni rej no rītiem — Universitātē gaidāmas nepatīkšanas. Ja suni rej vakaros — nepatīkšanas var sagaidīt mājās.

Ja aprīļa naktīs sper zibens, var gadīties, ka nosper jūsu pagalmā atstāto mašīnu vai motociklu.

Jā apsei lapas sarkst — tuvākajā kinoteātrī paredzams īpaši erotisku filmu seanss.

Un nobeigumā:

Darbiņ, manis nebaidies!

Es jau tevis neaiztikšu.

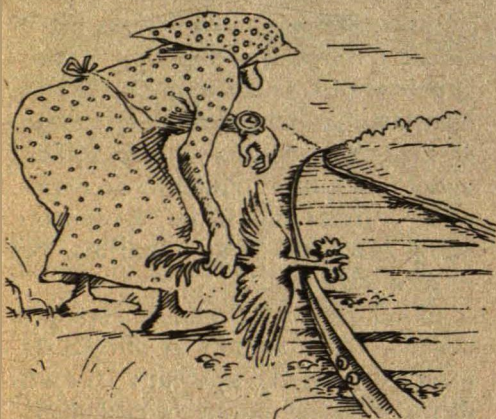

Miris viens no šīs lappuses veidotājiem **ULDIS ZALCMANIS**

Visas pretenzijas adresēt viņam.

P.S. Galvenais noteikums — mironi nesildīt.

april!

*"Omārs vīna mērcē." Ņem vienu Omāra Haijama dzejas krājumu, atdala no vāciņiem un marles muguriņas un pārlej ar vīnu "Viļa Lāča asinis".

* "Vistas buljons a la inflācija." Tā kā pašreizējās vistas no savām priekštecēm atšķiras ar to, ka ir kļuvušas miesās vājas un milzīgi naudaskāras, t.i., pēc to iegādes klienta pirktspēja manāmi samazinās, iesaku ņemt ar grūtībām nopirkto vistu, gaili, cāli — sprinteri, kurš no Ķekavas atskrējis ar kājām, broileri, zilo putnu, vai arī jebkuru citu spalvainu, lidojošu radījumu (izņemot šķīvišus, bļodiņas utt.), kas

BADMINTONS - JAU IR, TENISS - BŪS!

13., 14. martā notika kārtējās Latvijas augstskolu universiādes sacensības badmintonā. Pāris mēnešu laikā tika noskaidrotas un sagatavotas LU komandas, kuras piedalījās universiādē.

Kaut arī meitenes turējās mazāk nekā stiprā dzimuma pārstāvji, tomēr viņām izdevās izcīnīt maksimāli augstu - trešo vietu, jo LSPA un RTU komandās, kuras ieguva pirmo un otro vietu, spēlēja tikai Latvijas izlases dalībnieces.

Augstāko vietu no mūsējām ieguva Ekonomikas fakultātes II kursa studente Ilva Lineja, izcīnot septīto vietu. Kopā ar savu komandas biedreni VEIPO II kursa studenti Ilonu Pavārniece dubultspēlē ierindojās trešajā vietā.

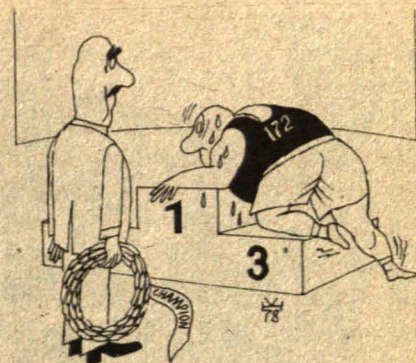
Vīriešu sacensībās ārpus konku-

rences bija RTU, otrā vieta LSPA, trešajā - AML. Mūsu vīriešu komanda ieguva ceturto vietu, tikai nedaudz atpaliekot no trešās. Labākais komandā bija Vēstures un filozofijas fakultātes I kursa students Guntars Grīnums, izcīnīot sesto vietu.

Var uzskatīt, ka "US" kluba un sporta katedras vadītāja Melnbārža kunga iniciatīva ieviest LU studentu dzīvē vēl vienu sporta veidu - badmintonu, jau ir devusi zināmus rezultātus.

Pašreiz LU izlase gatavojas LR čempionāta II kārtai, diemžēl I kārtā LU sportistiem nebija lemts piedalīties, jo tad vēl šī sporta veida LU nebija.

Maijā notiks universiādes sacensības tenisā, kuras tiks rīkotas pirmo reizi, kā arī Latvijas tenisa sekciju un

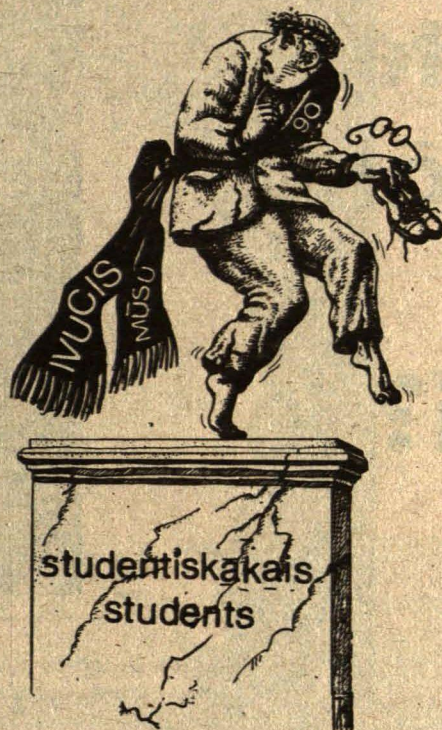
klubu čempionāts. Lai noskaidrotu LU izlasi startam šajās sacensībās, aprīlī tiks organizēts LU I čempionāts tenisā. Lai varētu laicīgi sākt gatavoties šiem sporta pasākumiem, interesentus lūdz pieteikties pie VEIPO I kursa studenta Ilmāra Solima, vai zvanīt - 577047 (vakarā).

ILMĀRS SOLIMS

KONKURSS ● KONKURSS ● KONKURSS

Vai atceraties — reiz bija tāds konkurss "Studentiskākais students"? Tas notika sen, ļoti sen, bet šo stāstu es glabāju vēl, kad 1990. gadā titulēts tika Ivo Krumholcs. Atcerieties, Ivo pēc tam ilgi brauca uz Zviedriju, bet tomēr aizbrauca. Taču tagad par galveno — Latvijas radio skan programma "Lieliskais piecīnieks", skan fanfaras, sajūsminātie klausītāji lauž krēslus, no rokām krit trauki, visi apstājas, lai ieklausītos.

Taču šoreiz Ivo nav nedz gudrais un erudītais, nedz arī uzvarētājs, bet neskumstiet — viņš ir visgudrākais un viserudītākais, jo uzdod jautājumus citiem un konstatē faktus: tu zini, bet tu nezini. Tā, lūk. Nu jau

"Lieliskais piecīnieks" sagaidījis pirmo finālu, izdāļājis dāvanas (kaļķa automātu, kāds patiek tieši Mirdzai Martinsonai, māla podiņus). Ar to arī apsveicam Ivo un viņa līdzbiedru Ainaru Lātkovski. Tomēr izlasiet stāsta beigas un seciniet paši!

Ivo uzvarēja konkursā, kuru rīkoja Latvijas Universitāte, un nu viņš pats vada konkursu. "UA" slejās 15. lappusē ik pa jonim arī parādās konkurss ar jautājumiem, bet ja nu galā sagaida dāvaniņa vai... Jā, kas gan tas varētu būt? Atliek tikai minēt un piedalīties.

ILZE

apriili
apriili
apriili
apriili
apriili
apriili

Jaunie konkursa jautājumi:

- Kas šis ir par medaļām?
- Kas tās varēja iegūt?

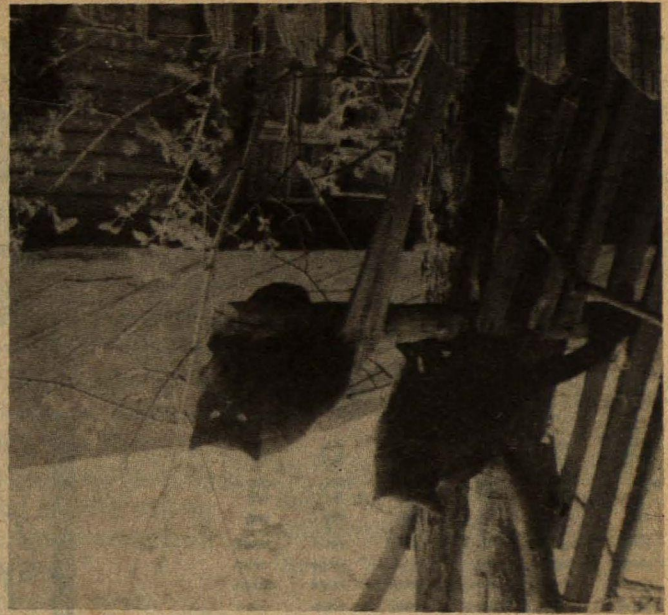

Redaktore Ilze BRINKMANE
 Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS
 Tekstu ievada: Ilze JOZĒPA, Ilze STIKĀNE, Evija GAILĪTE
 Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek: Ilmārs LAUBERTS
 Komercjautājumus kārtā Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 8. telpa, Rīga, LV-1098 Tālrunis:
 227702

"UA" iespiesta sabiedrībā "DIVI" Jelgavā, Raiņa ielā 36
 Reģistrācijas apliecības Nr. 535
 Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.
 Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA"
 obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu
 autoru viedokli.

**Vai pulksteni
 pagriezāt
 tuvāk
 vasarai?**

**Pavasaris
 ir klāt!
 Vai jus to
 pamanijat?**

